

21. mars 2005

Alþingi,
efnahags- og viðskiptanefnd,
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Efni: Umsögn um frv. til l. um brt. á l. um ársreikninga (480. mál)

SBV vilja koma á framfæri athugasemdum við ofangreint þingmál, þótt formleg umsagnarbeiðni hafi ekki borist frá nefndinni.

Meginathugasemd SBV lítur að þeirri ætlun frumvarpsins að viðhafa tvöfalt eftirlit með framkvæmd alþjóðlegra reikningsskilastaðla. Sú tilhögun er beinlínis til þess fallin að skerða samkeppnishæfni íslenskra fyrirtækja í alþjóðlegu viðskiptaumhverfi.

Aðkoma SBV að undirbúningsvinnu frumvarpsins

SBV áttu fulltrúa í ráðgefandi hópi sem vann með ráðuneytinu að samningu ákvæða um innleiðingu alþjóðlegra reikningsskilastaðla, sbr. reglugerð EB nr. 1606/2002, sem birt er sem fylgiskjal með frumvarpinu. Ekki var hins vegar leitað álitis þess hóps á öðrum breytingum á lögnum sem frumvarpið felur í sér. Þá var óútkljáð hvernig færi með efirlit með framkvæmd alþjóðlegra staðlanna, þegar fyrrgreindur ráðgjafahópur var leystur upp.

Áherslur SBV í bréfum til ráðherra árið 2003

Áherslur SBV á mikilvægi þessarar vinnu komu fyrst fram í bréfi til fjármálaráðherra 11. mars 2003 (fylgiskjal 1) þar sem lögð var áhersla á aðlögun íslenskra ársreikningalaga að alþjóðlegum reikningsskilastöðlum og bent á að héraend löggjöf hefði ekki þróast í takt við erlendar reglur á þessu sviði. Í bréfinu var gerð tillaga um að ný lög hefðu að geyma rúm ákvæði, en nánari útfærsla yrði falin reikningsskilaráði, sem væri eftt til muna. Undirstrikað var mikilvægi þess að vinna hratt að málinu. Í svarbréfi ráðuneytis frá 8. maí 2003 kom fram að stjórnvöld hafi lítið svigrúm í þessum efnun þar sem EB-tilskipanir gangi fram. Þar kom einnig fram að stefnt væri að því að ljúka vinnu við setningu alþjóðlegra reikningsskilastaðla eigi síðar en 1. janúar 2005.

Í svarbréfi SBV til ráðherra sent 20. júní 2003 (sjá fylgiskjal 2) var lögð þung áhersla á mikilvægi þess að málinu yrði hraðað svo að nýjar reglur lægju fyrir eigi síðar en 2004, sem gæfi héraendum fyrirtækjum tíma til að aðlagast sig að nýjum alþjóðlegum reglum sem tækju gildi 1. janúar 2005.

Málið dregist alltof mikið á langinn

Í ljósi framangreinds er miður hvað öll vinna við þetta mál hefur dregist, meðan nágrannaþjóðir okkar hafa lokið innleiðingu nýrra reglna, ýmist árið 2003 eða 2004.

Athugasemdir við einstakar greinar

2. gr. (sbr. 2. gr. laganna)

Leggjast þarf betur yfir einstakar skilgreiningar. Sem dæmi er eðlilegra að félag sé skilgreint sem: „félag skv. 1. gr.“ – en ekki „fyrirtæki skv. 1. gr.“ og að í skilgreiningu á ársreikningaskrá sé fremur

talað um „stofnun“ en „skrá“, a.m.k. ef hlutverki hennar verður breytt. Þá á síðari hlutinn undir skilgreiningu á móðurfélagi (við útreikning á atkvæðamagni skal ...) ekki heima í þessari grein, enda ekki um skilgreiningu heldur efnisreglu að ræða. Loks er þörf á að skilgreina fleiri þætti, svo sem „ársreikning“ og „afleiðusamninga“. Þá er rétt að huga betur að fallbeygingu í texta einstakra skilgreininga (t.d. undir „félagsaðili“).

15 gr. (sbr. 16. gr. laganna)

Ákvæðið samrýmist ekki alþjóðlegu reikningsskilastöðlunum. Þá er ákvæðið úr takti við hlutafélagalögin, sem kveða á um að aðalfundur taki endanlega ákvörðun um arðgreiðslur en ekki stjórn. Æskilegt er að samræmi sé á milli laga og þar sem því er við komið sé reynt að færa ársreikningalögin nær alþjóðlegu reikningsskilastöðlunum.

18. gr. (sbr. 19. gr. laganna)

Lagt er til að síðari málsliður efnismálsliðar falli brott, enda gengur ákvæðið beinlínis gegn alþjóðlegum reikningsskilastöðlum, sem heimila ekki slíka eignfærslu. Með slíku ákvæði væri þannig verið að ýta undir ólíka nálgun hérlendis og erlendis.

44. gr. (sbr. 51. gr. laganna)

Lokamálsliður a-liðar (51. gr. A) er óskýr í ljósi málsliðarins sem á undan fer.

Lagt er til að í stað „...við samstæðureikningsskil vegna viðskipta innan samstæðunnar“ komi:

„ við samstæðureikningsskil vegna viðskipta milli móðurfélags og dótturfélags eða dótturfélaga innbyrðis“ „,

46. gr. (sbr. ný 52. gr. A)

Í frumvarpinu er gert ráð fyrir að öllum fyrirtækjum, stórum og smáum, sé gert skylt að upplýsa ítarlega í skýrslu stjórnar um áhættustýringaraðferðir og virðist þessa skylda hvíla á félögum jafnvel þó að sambærilegar upplýsingar komi fram í skýringum með ársreikningi. Eðlilegt er að skýrt komi fram í lögum að heimilt verði í þessu sambandi að í skýrslu stjórnar sé vísað til upplýsinga sem koma fram í skýringum með ársreikningi um þessi atriði, til að ekki þurfi að endurtaka ítarlega útlistun á þessum þáttum þar.

51. gr. – c-liður. (sbr. ný 56. gr. A)

Lagt er til að 2. másl. 2. mgr. falli brott.

Alþjóðlegum reikningsskilastöðlum er fyrst og fremst ætlað að taka til samstæðureikninga skráðra félaga, auk móðurfélaga þeirra. Séu dótturfélög þessara félaga ekki gerð upp í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla þá er undirliggjandi reikningum umbreytt til samræmis við reikningsskilareglur samstæðunnar. Þar með er náð þeim tilgangi að samstæðureikningurinn sé í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla. Engin þörf er hins vegar á því að gera kröfu um að dótturfélögin, sem slík, setji ársreikninga sína upp í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla með tilheyrandi umfangi skýringa. Í þessu sambandi er rétt að hafa í huga að í einhverjum tilfellum getur verið um að ræða erlent dótturfélag sem er óheimilt að gera upp skv. alþjóðlegum reikningsskilastöðlum samkvæmt lögum þess lands þar sem félagið er skráð.

Ákvæðið er þannig bæði óþarft og verulega kostnaðarlega íþyngjandi.

51. gr. - g-liður. (sbr. ný 56. gr. K)

SBV og SA fengu drög að umræddu frumvarpi til umsagnar síðastliðið sumar og sendu ráðuneytinu sameiginlega umsögn um það í ágúst 2004 (fylgiskjal 3). Meginábending samtakanna var sú að vandlega yrði hugað að eftirlitsþætti laganna varðandi framkvæmd alþjóðlegra reikningsskilastaðla, þannig að bæði væru tryggð gæði eftirlits, þ.e. sjálfstæði og þekking, og hægkvæmni. Í umsögninni bentu SA og SBV á að betra væri að fela Fjármálaeftirlitinu þetta hlutverk, enda bæði sjálfstæði og þekking á reikningsskilum þar til staðar. Þó þyrfti að tryggja að kostnaði við slíkt eftirlit yrði skipt í sanngjörnu hlutfalli milli þeirra aðila sem heyra undir FME annars vegar og annarra félaga sem beita munu alþjóðlegum reikningsskilum hins vegar.

Í frumvarpinu sem liggur fyrir Alþingi er gert er ráð fyrir tvöföldu eftirliti. Annars vegar hafi FME eftirlit með framkvæmd alþjóðlegra reikningsskila hjá fjármálafyrirtækjum en hins vegar

Ársreikningaskrá hjá öðrum aðilum. Að mati SBV er hér um vonda niðurstöðu að ræða. Vísast þar aftur í fyrrgreinda umsögn frá ágúst 2004, en gagnrýnispunktarnir eru þessir:

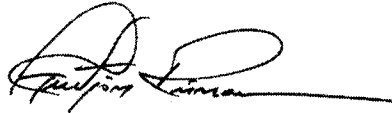
- Eftirlit á tveimur stöðum skapar hættu á að gæðum eftirlitsins verði misskipt þ.e. að eftirlit með sumum félögum verði síðra en með öðrum. Slíkt fellur illa að auknum áherslum á sem faglegust og samræmdust vinnubrögð stjórnáslunnar vegna alþjóðlegrar samkeppni.
- Þekking er dýr og Ísland er lítið land. Það er kostnaðarsamt að þurfa að byggja upp eftirlit á nýjum stað.
- Fjármálaeftirlitið er sjálfstætt í störfum sínum og þekking á þessum málaflokki er þar þegar til staðar.

Þessi þáttur frumvarpsins skiptir verulegu máli og yrði beinlínis skaðlegt fyrir samkeppnishæfni íslensks viðskiptalífs að samþykkja það með þessum hætti.

51. gr. – h-liður.

Ljóst er að 2. tölul. 4. mgr. getur ekki staðið óbreyttur. Afmarka þarf mun betur hvaða dótturfélög geta fallið þarna undir. Oft er um að ræða mikinn fjölda dótturfélaga, sum jafnvel alveg óvirk. Þá getur einnig verið um að ræða erlend dótturfélög, sem lúta ekki eftirlitsvaldi héraðsra stjórnvalda. Hin leiðin til úrbóta, og kannski sú einfaldasta, væri einfaldlega að fella brott 2. tölul., en breyta þess í stað efni 1. töluliðar þannig að hann næði til jafnt móðurfélaga sem samstæða. Hafa ber í huga að ákvæðið eins og það stendur nú er fallið til að hafa óeðlileg áhrif á hvernig fyrirtæki skipuleggja rekstur sinn. Það er óviðundandi að ákvæði um skiptingu kostnaðar hafi slík áhrif.

Virðingarfyllst,

Guðjón Rúnarsson,
framkvæmdastjóri

Reykjavík, 20. júní 2003

Fjármálaráðherra,
Geir H. Haarde

Efni: Reikningsskilareglur

SBV hafa mótttekið bréf ráðuneytisins dags. 8. maí þar sem fram kemur að íslensk stjórnvöld hafi fylgt ákvæðum EB-tilskipana um reikningsskil og því sé ekki hægt að ganga lengra eins og SBV óskuðu eftir með bréfi sínu 11. mars. Einnig er greint frá því að ESB hafi á síðasta ári sett reglugerð sem mælir fyrir um að taka skuli upp alþjóðlega reikningsskilastaðla á EES-svæðinu fyrir árið 2005 og íslensk stjórnvöld hafi þegar hafið vinnu við að innleiða þá. Stefnt sé að því að þeirri vinnu ljúki fyrir 1. janúar 2005.

SBV ítreka ábendingu sína um að núverandi ársreikningalög séu engan veginn í samræmi við alþjóðlega þróun. Endurspeglast það vel í því að hérlend stórfyrirtæki sem eru einnig með veruleg umsvif erlendis sjá sér ekki annað fært með tilliti til hinnar erlendu starfsemi en að miða reikningsskil sín við erlenda staðla. Í flestum tilvikum er þá stuðst við alþjóðlega staðla. Fyrirtækjunum er þannig nauðugur einn kostur að sveigja reikningsskil sín að hluta fram hjá hérlendum lögum um ársreikninga, en sú staða er vissulega með öllu óviðunandi fyrir þau.

Eins og fram kemur í bréfi ráðuneytisins er ljóst að íslensk fyrirtæki munu skyld að fylgja alþjóða reikningsskilastöðlum frá og með því uppgjörstímabili sem hefst 1. janúar 2005. Það leiðir til þess að samanburðarfjárhæðir fyrir árið 2004 verða að vera gerðar með sama hætti og skylt verður að gera upp samkvæmt á næsta uppgjörstímabili. Af þeim sökum er nauðsynlegt að ný lög, með breyttum reglum, taki gildi sem fyrst þannig að rúm gefist til að gera árið 2004 samkvæmt nýjum lögum. SBV leggja því ríka áherslu á að vinna að nýrri lagasetningu hefjist strax og verði lokið sem allra fyrst.

Þá leggja SBV sérstaka áherslu á að stjórnvöld forgangsraði tilteknum atriðum sem er að finna í alþjóðastöðlum í dag. Þar er sérstaklega bent á reglur um bókhaldslega meðferð viðskiptavildar (goodwill), við kaup og sölu fyrirtækja, og reglur um hvernig farið skuli með ýmsar nýjar tegundir fjármálagerna sem eru utan efnahags. Ekki hefur verið hægt að styðjast við gildandi ársreikningalög í þeim efnum. Við þá vinnu væri m.a. rétt að hafa hliðsjón af reikningsskilareglum í helstu nágrannalöndum okkar, sem hafa að geyma mun ítarlegri reglur í þessum efnum.

SBV lýsa sig reiðubúin að vinna með ráðuneytinu og öðrum aðilum sem það kallar í þessa vinnu svo takast megi að ná þessum markmiðum í tæka tíð.

Virðingarfyllst,

Guðjón Rúnarsson,
framkvæmdastjóri

Reykjavík, 11. mars 2003

Fjármálaráðherra,
Geir H. Haarde

Efni: Lög og reglur um ársreikninga og reikningsskil

Samtök banka og verðbréfafyrirtækja (SBV) hafa fylgst vel með og tekið þátt í umræðu um reikningsskil fyrirtækja síðustu misseri. Hafa SBV m.a. átt fundi með Félagi löggiltra endurskoðenda þar sem þau mál voru rædd. Skýr og skynsamlega útfærð reikningsskil eru einn af hornsteinum skilvirks fjármálamarkaðar. Í ljósi aukinnar alþjóðavæðingar íslenskra fyrirtækja er orðið enn brýnna en fyrr að reglurnar séu ekki aðeins skýrar og samræmdar, heldur einnig að þær séu í takt við þá þróun sem á sér stað í alþjóðareikningsskilum. Í umsögn SBV um það frumvarp sem verið hefur til meðferðar á Alþingi um breytingu á lögum um ársreikninga er lögð sérstök áhersla á þetta atriði.

Að mati SBV er ljóst að meginvandamál gildandi ársreikningalaga, með þeim breytingum sem nú er verið að gera á þeim, er það misræmi sem er á alþjóðareikningsskilastöðlum annars vegar og EB-tilskipunum sem ekki hafa þróast nægilega hratt í takt við þá staðla hins vegar. SBV telja rétt að hverfa af þeirri braut að hafa mjög þéttriðið regluverk um reikningsskil í íslenskum lögum. Betra sé að láta lögina geyma tiltölulega rúm ákvæði, en samhliða væri reikningsskilaráð eftt til muna og því falið að útfæra nánari reglur með setningu reikningsskilastaðla. Það er ósk SBV að ráðherra hlutist til um að setja af stað nefnd sem væri falið að vinna að þessu markmiði, þannig að ráðast megi í slíkar breytingar jafnvel þegar á næsta haustþingi.

SBV lýsa sig reiðubúin að skýra sín sjónarmið betur ef þess verður óskað.

Virðingarfyllst,

Guðjón Rúnarsson,
framkvæmdastjóri

Afrit sent:
Efnahags- og viðskiptanefnd Alþingis